

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 04 septembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, în privința inculpatului

***Bragarciuc Vitali XXXXX**, născut la
XX XXXX XXXX în or. XXXXX, locuitor al r-nului
XXXXX, s. XXXXX, str. XXXXXX XX, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 18.08.2017 – 04.09.2017,
instanța de apel: 16.02.2018 – 10.04.2018,
instanța de recurs: 18.06.2018 – 24.10.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 04 septembrie 2017, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Bragarciuc Vitali a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal la 8 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, suportate în cadrul urmăririi penale, în sumă de 320 lei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 06 iulie 2017, aproximativ ora 12.30, inculpatul Bragarciuc V., acționând cu intenție directă, aflându-se la gazda amplasată în ap. XX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, unde locuiește împreună cu concubina Stratieva M. și copiii acesteia, a inițiat un conflict cu fiica vitregă, minora XXXXX, a.n. XXXX, în rezultatul căreia i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care a apucat-o de păr și a continuat să o lovească, aplicându-i o lovitură puternică cu piciorul în cap, cauzându-i, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 1666/D din 02.08.2017, vătămare ușoară, manifestată prin traumă cranio-cerebrală închisă, fractura oaselor nazale fără deplasare, echimoză și edem al țesuturilor moi la nivelul feței, excoriații la nivelul gâtului, care au putut fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate și condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și vina, a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, s-a căit sincer, are la întreținere 3 copii minori, pedeapsa urmând a-i fi stabilită cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

În același timp, cheltuielile solicitate de acuzare de a fi recuperate din contul inculpatului, sunt cheltuieli suportate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probelor ce demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate și urmează a fi trecute în contul statului.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Rîșcani, Maxim Sârbu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 320 lei.

Apelantul a invocat că instanța de fond a ignorat prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căror instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Or, în conformitate cu prevederile normelor procesuale, instanța urma să oblige condamnatul să achite cheltuielile judiciare suportate din contul statului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală prescrie că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Potrivit art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, prevederi ce nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală.

Totodată, art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală indică cazurile când efectuarea expertizei este obligatorie, iar art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală

(în vigoare până la 09.02.2018) prevedea expres că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare, fiind stabilit că sentința a fost adoptată până la abrogarea prevederilor alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală, cererea acuzării de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului în beneficiul statului nu are suport juridic legal, urmând a fi respinsă ca nefondată.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a indicat că art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală stipulează că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Aceasta fiind o normă generală, nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat, astfel că, în circumstanțele în care acuzarea a prezentat dovada cheltuielilor suportate la efectuarea expertizei judiciare în sumă de 320 lei, soluția instanțelor de fond și de apel de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată.

Or, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, iar cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Mai mult, prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat – prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Este și de remarcat că recursul, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Totodată, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței

CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Pe lângă aceasta, conform art. 3 Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Astfel, argumentele recurente că: „*prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare de la 09.02.2018 alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, a fost abrogat*”, nu au niciun suport juridic, deoarece sentința a fost adoptată până la modificările din 09.02.2018, deci prima instanță corect aplicând legea care era în vigoare în timpul judecării cauzei, iar instanța de apel just s-a condus de prescripția că respectiva normă procesuală penală nouă nu are efect ultraactiv. (*pct. 1. - 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 04 septembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2018, în privința inculpatului Bragarciuc Vitali XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan